

# IZVĒLIES ŠO DIENU!

*Sabata pēcpusdienai*

## NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Joz. 24; 1. Moz. 12:7; 5. Moz. 17:19; 5:6; 1. Ķēn. 11:2, 4; 2. Tim. 4:7, 8.

## ATMIŅAS PANTS:

“Bet, ja jums nepatiks Tam Kungam kalpot, tad izvēlieties šodien paši sev, kam jūs kalposit [...] Bet es un mans nams – mēs kalposim Tam Kungam” (Joz. 24:15).

Jozuas grāmatas pēdējā nodaļa risinās derības atjaunošanas ceremonijas kontekstā, taču šoreiz to vada Israēla sirmis vadītājs. Lai gan tā nav pati derība, bet gan pārskats par derības atjaunošanas ceremoniju, nodaļā atrodama seno Tuvo Austrumu līgumu struktūra: (1) ievads (preambula), kurā tiek nosaukts valdnieks – līguma iniciators; (2) vēsturiskais ievads, kas apraksta attiecības starp valdnieku un padoto tautu (vasaļiem); (3) derības nosacījumi, kas pieprasa no vasaļa pilnīgu lojalitāti valdniekam, balstoties uz pateicību par līdzšinējo labvēlību; (4) svētības par paklausību un lāsti par derības laušanu; (5) liecinieki vasaļa solījumam; (6) dokumenta glabāšana turpmākai nolasīšanai; (7) derības apstiprināšana.

Jozua tuvojas savas dzīves beigām; nav paredzēts neviens pēctecis. Derības atjaunošana kalpo kā atgādinājums Israēlam, ka viņu Ķēniņš ir pats Jahve, un, ja viņi paliks uzticīgi, tad baudīs Viņa aizsardzību. Israēlam nav nepieciešams cilvēcis Ķēniņš. Kā teokrātiskai tautai viņiem vienmēr jāpatur prātā, ka viņu vienīgais Ķēniņš ir Kungs.

*Iepazīsimies ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 27. decembrī.*

# Tu biji tur!

**“Un Jozua sapulcināja visas Israēla ciltis Sihemā, un viņš sasauca Israēla vecajus, viņu galvenos, viņu tiesnešus, visus viņu virsniekus, un [...] tie nostājās Dieva priekšā” (Joz. 24:1).**

Sihema bija vieta, kur Ābrahāms bija uzcēlis altāri pēc ierašanās šajā zemē un kur Dievs viņam pirmo reizi deva apsolījumu par zemi (1. Moz. 12:6, 7). Tagad, kad apsolījumi, kas tika doti Ābrahāmam, ir piepildījušies, Israēls atjauno derību ar Dievu tieši tajā pašā vietā, kur tika dots pirmais apsolījums. Jozuas aicinājums atgādina Jēkaba vārdus: “Atmetiet svešos dievus, kas ir jūsu vidū” (Joz. 24:23; salīdzini ar 1. Moz. 35:2–4). Pati notikuma ģeogrāfiskā vieta pauž aicinājumu uz nedalītu uzticību Kungam, atsaoties no visiem citiem “dieviem”.

*Izlasī Joz. 24:2–13. Kāda ir Dieva galvenā vēsts Israēlam?* \_\_\_\_\_

---



---



---

Dievs ir galvenais šo vēsturisko notikumu iniciators: “Es paņēmu”, “Es devu”, “Es sūtīju”, “Es sodīju”, “Es darīju”, “Es jūs izvedu”, “Es jūs izglābu” utt. Israēls nav šī stāsta galvenais varonis, bet gan objekts. Dievs ir tas, kurš radīja Israēlu. Ja Dievs nebūtu iejaucies Ābrahāma dzīvē, viņi būtu turpinājuši kalpot tiem pašiem elkiem. Israēla kā tautas eksistence nav neviena viņu senča nopelns, bet gan vienīgi Dieva žēlastības darbs. Tas, ka israēlieši atrodas Apsolītajā zemē, nav iemesls lepnumam, bet patiesi pamudinājums kalpot Dievam.

Kunga runā piecas reizes notiek pāreja starp “viņi” (sentēvi) un “jūs” (pašreizējā paaudze). Sentēvi un šī paaudze Sihemā tiek uzskatīti par vienu veselumu. Jozua cenšas parādīt to, ko jau Mozus bija apstiprinājis 5. Moz. 5:3, proti, ka Kungs neslēdza derību tikai ar tēviem, bet arī ar visiem tiem, kas tajā brīdī bija klāt. Lielākā daļa no tiem, kas bija sapulcējušies, nebija piedzīvojuši iziešanu no Ēģiptes. Ne visi bija pie Horeba. Un tomēr Jozua saka, ka tur bija visi. Īsāk sakot, katrai nākamajai paaudzei jāpieņem iepriekšējo paaudžu mācības kā savas. Tas pats Dievs, kas darbojās pagātnē, ir gatavs darboties arī tagad.

*Kādā veidā mēs kā draudze varam labāk izprast kopīgo atbildību – proti, apzināties, ka tas, ko mēs darām, ietekmē visu draudzi?* \_\_\_\_\_

---



---

# Patiesībā un sirds skaidrībā

Ko Jozua aicināja israēliešus darīt? (Joz. 24:14, 15) Ko nozīmē kalpot Kungam “patiesībā un sirds skaidrībā” (NKJV)? \_\_\_\_\_

---



---



---

Jozuas aicinājums skaidri pauž to, ka Israēlam jāizvēlas – vai nu, būdami uzticīgi savam Radītājam, saglabāt savu īpašo identitāti un dzīvību Apsolītajā zemē, vai arī atkal izšķīst apkārtnējo elku pielūdzošo tautu vidū, zaudējot identitāti, mērķi un misiju. Izvēle ir viņu rokās.

Jozuas aicinājumam ir divas daļas: Israēlam jābīstas Kungs un jākalpo Viņam “patiesībā un sirds skaidrībā”. Bīties Kungu nenozīmē dzīvot pastāvīgās bailēs un emocionālā nedrošībā. Tā drīzāk ir bijība un cieņa, kas, no vienas puses, rodas no izpratnes par Dieva neizmērojamo varenību, svētumu un bezgalību, bet, no otras puses, par mūsu pašu niecību, grēcīgumu un ierobežotību. Bīties Dievu nozīmē pastāvīgi apzināties Viņa prasību svarīgumu un to, ka Viņš ir ne tikai mūsu Debesu Tēvs, bet arī mūsu dievišķais Ķēniņš. Šāda apziņa ved pie Dievam paklausīgas dzīves (3. Moz. 19:14; 25:17; 5. Moz. 17:19; 2. Ķēn. 17:34). “Bijība” raksturo cilvēka iekšējo attieksmi, bet kalpošana ir šīs bijības praktiska izpausme. Šī kalpošana tiek raksturota ar diviem ebreju vārdiem: “sirds skaidrībā” (ebreji “tamim”) un “patiesībā” (ebr. “emet”). “Tamim” visbiežāk lietots, lai aprakstītu upura dzīvnieka bezvainīgumu – pilnību. “Emet” nozīmē uzticamību, pastāvīgumu, nemainīgumu – īpašības, kas vispirms raksturo pašu Dievu, kurš vienmēr ir bijis uzticīgs Israēlam.

Uzticams cilvēks ir tāds, uz kuru var paļauties, – viņš ir konsekvents un godīgs. Būtibā Jozua aicina israēliešus būt tikpat uzticīgiem Dievam, kā Viņš ir bijis uzticīgs visā Israēla vēsturē. Šī kalpošana nav tikai ārēja prasību izpilde, bet iekšēja, nedalīta uzticība sirdī. Viņu dzīvei ir jābūt pateicības izpausmei par to, ko Dievs viņu labā ir darījis. Tieši tāpat arī mums šodien ir jāattiecas pret Jēzu.

Ko tev nozīmē kalpot Kungam “sirds skaidrībā” un “patiesībā”? Kādi traucēkļi tavā dzīvē neļauj tev pilnībā nodoties Dievam? \_\_\_\_\_

---



---



---



---

# Brīvi kalpot

Jozua kā patiess un uzticams vadītājs respektē savas tautas brīvo gribu un vēlas, lai Israēls kalpotu Kungam labprātīgi, nevis piespiedu kārtā. Tieši uz to norāda apzināta darbības vārda “izvēlēties” (sk. Joz. 24:22) izmantošana. Citās Rakstu vietās vārds “ba ar” (“izvēlēties”) apzīmē Jahves izvēli attiecībā uz Israēlu (5. Moz. 7:6, 7; 10:15; 14:2). Israēlam pieder brīvība pateikt “nē” Jahvem pēc tam, kad ticis izraudzīts, taču tas būtu absurdi un neprātīgi. Israēls var teikt Dievam “jā” un dzīvot tālāk vai arī pagriezt Viņam muguru un pārstāt eksistēt.

*Kāda bija Israēla atbilde uz Jozuas aicinājumu? (Joz. 24:16–18) Kādēļ, tavuprāt, Jozua reaģēja uz viņu atbildi tieši tā? (Joz. 24:19–21)* \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Ar savu apstiprinošo atbildi israēlieši atzīst, ka sentēvu un viņu tēvu Dievs tagad ir arī “mūsu Dievs” (Joz. 24:17, 18), kuram viņi ir gatavi kalpot ar nedalītu uzticību. Pēc šāda nepārprotama uzticības apliecinājuma varētu gaidīt, ka Jozua viņus uzslavēs un iedrošinās. Taču tā nenotiek. Dialogs starp Jozuu un tautu iegriežas pilnīgi citā virzienā, kur Jozua šķiet ieņemam “velna advokāta” lomu. No stāstījuma par Dieva žēlastības darbiem pagātnē viņš pāriet pie brīdinājuma, cik grūti ir kalpot Dievam.

Jozua zina, cik nestabila bija pirmā paaudze, kas līdzīgi apsolīja būt paklausīgai Dievam (2. Moz. 19:8; 24:3; 5. Moz. 5:27), bet jau drīz pēc tam visu aizmirsu un lauza savu solījumu (sk. 2. Moz. 32). Ar šīs retorikas palīdzību Jozua vēlas panākt, lai israēlieši apzinās vairākas lietas. Pirmkārt, lēmums kalpot Dievam ir nopietns. Tam jāveido visas tautas dzīve saskaņā ar Dieva atklāto gribu. Paklausības svētības ir acīmredzamas, taču arī nepaklausības sekas ir nopietnas. Grēku piedošana nav cilvēces neatņemamas tiesības, bet gan brīnums, kas nāk no Dieva žēlastības.

Otrkārt, Israēla lēmumam kalpot Dievam ir jābūt viņu pašu lēmumam, nevis kaut kam, ko uzspiež vadītājs – pat ne Jozua.

Treškārt, cilvēki nevar kalpot Dievam savā spēkā. Kalpošana Dievam nenozīmē mehānisku paklausību bauslības noteikumiem, bet gan personīgas attiecības ar glābjošo Kungu (salīdzini ar 2. Moz. 20:1, 2; 5. Moz. 5:6, 7).

# Elkdievības briesmas

*Izlasi Joz. 24:22–24. Kādēļ Jozuam bija nepieciešams atkārtot aicinājumu israēliešiem atbrīvoties no elkiem?* \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Elkdievības draudi nebija teorētiski. Iepriekš, Moāba līdzenumā, līdzīgā kontekstā Mozus izteica to pašu aicinājumu (5. Moz. 30:19, 20). Dievi, par kuriem šobrīd ir runa, vairs nav tie, kas bija Ēģiptē vai “aiz upes” (piemēram, Mezopotāmijā), bet gan tādi, kas ir viņu vidū. Tāpēc Jozua aicina tautu nodot savas sirdis Kungam.

Ebreju valodā šeit lietots vārds “natah”, kas nozīmē “izstiept”, “pieliekt”. Tas raksturo Dievu, kurš tiek lūgts pieliekties un uzklausīt lūgšanas (2. Ķēn. 19:16; Ps. 31:2, 3; Dan. 9:18), un tas raksturo arī attieksmi, kādu vēlāk pravieši prasīja no Israēla (Jes. 55:3; Jer. 7:24). Šis pats vārds tiek lietots arī, lai aprakstītu Salamana atkrišanu, kad viņa sirds “pieliecās” svešiem dieviem (1. Ķēn. 11:2, 4, 9).

Cilvēka grēcīgajai sirdij nav dabiska tieksme noliekties un klausīties Dieva balsi. Lai sirds tiktu pievērsta Dieva gribas izpildei, nepieciešami apzināti lēmumi.

Israēliešu atbilde burtiski skan: “Mēs klausīsim Viņa balsij.” Šī izteiksme uzsver paklausības attiecību aspektu. Israēlam nav uzdots vienkārši ievērot nedzīvus likumus – derība ir dzīvas attiecības ar Kungu, kas nav pilnībā izsakāmas vien ar noteikumiem. Israēla reliģija nekad nav bijusi domāta kā burta kalpība; tā bija paredzēta kā pastāvīga saruna ticībā un mīlestībā ar svētu un žēlsirdīgu Glābēju.

Lai gan tauta trīs reizes apliecina savu nodomu kalpot Kungam (kas, kā Jozua pavēlēja, ietver arī svešo dievu iznīcināšanu), Rakstos nav norādīts, ka tas patiešām būtu noticis. Visā grāmatā parasti tiek atzīmēts, kad Jozuas (vai Mozus) pavēles tiek izpildītas – kā paklausības piemēri. Taču šeit, grāmatas beigās, šāda piezīme iztrūkst. Tas atstāj Jozuas aicinājumu atvērtu – aicinājums kalpot Kungam ir adresēts ne tikai viņa paaudzei, bet arī katrai nākamajai ticīgo paaudzei, kas lasīs vai dzirdēs šo vēstījumu.

*Cik bieži tu esi apsolījis Dievam kaut ko darīt, bet neizdarīji? Kāpēc to neizdarīji?*  
*Ko tava atbilde stāsta tev par Dieva žēlastību?* \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

# Labi noslēgt

*Izlasi Jozuas grāmatas noslēguma vārdus, ko uzrakstījis iedvesmots autors (Joz. 24:29–33). Kā šie vārdi ne tikai atskatās uz Jozuas dzīvi, bet arī pievērs skatu nākotnei?*

---



---



---

Epilogā, kurā aprakstīta Jozuas un augstā priesterā Ēleāzara nāve, augstais priesteris nosvērti noslēdz Jozuas grāmatu. Stāstot par Jozuas, Ēleāzara un Jāzēpa kaulu apbedīšanu, autors veido kontrastu starp dzīvi ārpus Apsolitās zemes un dzīves sākumu šajā zemē. Vairs nav vajadzības klejot. Vadītāju mirstīgās atliekas vairs nav jānēsā līdzī. Sentēvi savus piederīgos apbedīja alā (1. Moz. 23:13, 19; 25:9, 10) uz zemes gabala, kas tika nopirkts Sihemā (1. Moz. 33:19). Tagad tauta apbedī savus vadītājus viņu pašu īpašumā, iegūstot pastāvīguma sajūtu. Sentēvu saņemtie apsolījumi ir piepildījušies. Jahves uzticamība veido vēsturisko pavedienu, kas saista Israēla pēcnācējus ar viņu tagadni un nākotni.

Grāmatas noslēguma rindkopas sasaista visu stāstījumu ar plašāku stāstu pagātnē, bet tajā pašā laikā arī paver ceļu nākotnei. Bijušais Kenterberijas arhibīskaps Lords Džordžs Kerijs kādā svarīgā uzrunā Svētās Trīsvienības baznīcā Šrūsberijā paziņoja, ka anglikāņu baznīca ir „vienas paaudzes attālumā no iznīcības”.

Patiesībā baznīca vienmēr ir vienas paaudzes attālumā no iznīcības, un tā tas bija arī ar Vecās Derības Dieva tautu. Lieliska nodaļa Israēla vēsturē ir noslēgusies. Tās nākotne būs atkarīga no tā, kādus atbildes variantus tā sniegs uz daudziem jautājumiem par nākotni. Vai Israēls būs uzticīgs Kungam? Vai viņi spēs turpināt līdz galam neizpildīto uzdevumu – pilnībā ieņemt zemi? Vai viņi spēs turēties pie Jahves un neiesaistīties elku pielūgsmē? Viena paaudze Jozuas vadībā ir bijusi uzticīga Kungam, bet vai nākamā paaudze saglabās to pašu garīgo virzienu, ko iezīmējis viņu lielais vadītājs? Katra nākamā Dieva tautas paaudze, lasot Jozuas grāmatu, sastopas ar tiem pašiem jautājumiem. Viņu panākumi būs atkarīgi no tā, kādas atbildes viņi meklē savā ikdienas dzīvē un kā viņi izturas pret patiesībām, kuras ir mantojuši.

*Jozua, līdzīgi kā Pāvils, “ir labi cīnījies” (2. Tim. 4:7, NKJV). Kas bija Jozuas panākumu atslēga? Kādi lēmumi tev jāpieņem šodien, lai tu varētu noslēgt dzīvi ar tādu pašu pārlicību par glābšanu?*

---



---



---

**TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:**

Izlasi Elenas Vaitas grāmatā “Sentēvi un pravieši” nodaļu “Jozuas pēdējie vārdi” (522.–524. lpp.)

“Starp tiem, kas iznāca no Ēģiptes, bija daudzi, kas bija bijuši elku pielūdzēji; un tik spēcīgs ir ieraduma spēks, ka šī prakse slepenībā turpinājās zināmā mērā pat pēc apmešanās Kānaānā. Jozua apzinājās šo ļaunumu Israēla vidū un skaidri saskatīja briesmas, kādas no tā varētu rasties. Viņš dedzīgi vēlējās panākt pamatīgu reformāciju ebreju tautā. Viņš zināja, ka, ja tauta neizvēlēties stingri kalpot Kungam no visas sirds, viņi turpinās attālināties no Viņa arvien vairāk un vairāk. [...] Kamēr daļa ebreju bija garīgi pielūdzēji, daudzi bija tikai ārēji formas ievērotāji; viņu kalpošanā nebija ne dedzības, ne sirsnības. Daži bija elku pielūdzēji savā sirdī, kuriem būtu kauns to atklāti atzīt.” (Elena Vaita “Signs of the Times”, 1881. gada 19. maijs)

“Šis svinīgais derības solījums tika ierakstīts bauslības grāmatā, lai tiktu svēti saglabāts. Tad Jozua uzstādīja lielu akmeni zem ozola, kas bija pie Kunga svētnīcas. ‘Un Jozua sacīja visai tautai: lūk, šis akmens būs liecinieks pret mums, jo tas ir dzirdējis visus Kunga vārdus, kurus Viņš runājis ar mums; tādēļ tas būs liecinieks pret jums, lai jūs nenoliegtu savu Dievu.’ Šeit Jozua skaidri norāda, ka viņa norādījumi un brīdinājumi tautai nav viņa paša vārdi, bet gan Dieva vārdi. Šis lielais akmens kalpos par liecinieku nākamajām paaudzēm, atgādinot par notikumu, kuram par godu tas ir uzcelts, un būs liecinieks pret tautu, ja viņi atkal nonāks elku pielūgsmē.” (Elena Vaita “Signs of the Times”, 1881. gada 26. maijs)

**JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:**

1. Pārrunāji izteiciena nozīmi: „Viņš [Kungs] ir svēts Dievs. Viņš ir greisirdīgs Dievs” (Joz. 24:19, NKJV). Kādā nozīmē Dievs ir greisirdīgs?
2. Kā mūsu mīlestība pret Dievu ir saistīta ar brīvību, ko Viņš mums dāvā? Vai mēs varētu patiesi mīlēt bez īstas izvēles brīvības? Vai patiesa mīlestība kādreiz var būt piespiesta? Ja nē, tad kāpēc?
3. Kādos praktiskos veidos šodienas draudzes vadītāji var nodot ticības lāpu nākamajai paaudzei?
4. Padomā par Jozuas dzīvi un secinājumu, ka visu mūžu Israēls kalpojis Kungam. Kādu secinājumu tu vēlētos, lai cilvēki izdara par tavu dzīvi?